

In hertz von holtz

Si è tenuto a Luserna, dal 6 all'11 settembre, la prima edizione del simposio "In hertz von holtz" che ha portato alla creazione di tre sculture legate ad altrettante leggende cimbre.

In earst von mánat soinda gest da in lânt drai snitzlar zo macha skultúrn vor 'z staigele "Nâ in tritt von Sambinêlo" ziagantese auz von an groazan tôkko lèrch nidargevállt peng in birbl Vaia.

Ummandar iz dar Alessandro Pretto vo Pedescala; dar hatt âgeheft 'z djar 2013 zo snitzla sealn un gaistarn von gebillt un dena izzar pasàrt zo macha meararne mânnen un baibar, hërta zoagante an tiavan beata. Atz Lusérn hattar gemacht in Jakl Hoal: sichar dar letzarste un znichtarste gaist von stòrdje vo Lusérn.

Dena izta di Mariella Martinelli vodar Plaif, si hatt geholft auzolega vil feròine ka Tria un in Valsugânatal un iz gânt ummar pa Beleschlânt un in auzlânt o zo snitzla. Pittnan zöll hattze gemacht di Trut: daz schümma baibe pittnar duppln seal boda, padar nacht, iz gânt ummar zo tutschla 'z pluat in laüt.

'Z izta o gest dar Corrado Clerici boda khint vodar provintz vo Udine, oltre ke pittn holtz izzar guat zo arbata pittn snea un pittn ais o machante schümmane skultúrn. Dar hatt gemacht arbatn in mearar baz 120 simposi ummar pa bêlt. Dar hatt auzgezoget von holtz di Frau Pèrtega, 'z baibe vodar gekhennarste stòrdja vo Lusérn boda kontàrt vo bo 'z rivanda di khindar.

Disar prodjèkht von Kulturinstitut bart khemmen ripropónart 'z djar boda khint o, prengate in lânt a naüga khunst, an okasióng zo macha khennen disa arbat un an modo zo halta schümma únsarne staigela hërta pitt naüng skultúrn un tabéln.

Giada von Galèn

Istituto Cimbri | Kulturinstitut Lusérn
 Tel. 0464-78.96.45 | info@kil.lusern.it
 www.istitutocimbri.it

No zboa bochan vor in Gebinn Tönle Bintarn

Kulturinstitut Lusérn
 Istituto Cimbri Luserna

L'uso letterario di una lingua ne aumenta il prestigio tra i parlanti, ne amplia in modo significativo il vocabolario, arricchisce e ravviva la tradizione narrativa con nuovi racconti e, naturalmente, sostiene e promuove la lingua, tanto più se si tratta di una lingua di minoranza come la nostra; questo il valore del concorso letterario Tönle Bintarn, ideato nel 2011 dall'Istituto Cimbri.

Machan schraim di laüt azpe biar, machanse gebéne zo tünanz schraibante lengarne tækste vo stòrdje un gedicht boda ren vo sachandarn boda in d'ünsar zung saítma nèt gebónt auz z'ziaga un machan o vorstian bida iz gemacht da únsar zung un bia di börtar pintnse panándar: allz ditza iz sichar khent getânt in di zen editzióng von Gebinn Tönle Bintarn.

In allz soinda khent inngètt 187 tækste: 63 vo Lusérn, 41 von Simm Kamòundar, 52 von Draitz Kamòundar un àndre 31 arbatn soin gerift von schualn vodar Hoachebene un von Laimteldar.

Dar Gebinn iz khent augilekk von Kulturinstitut Lusérn 'z djar 2010 zoa zo untarstütza da zimbar zung, nèt lai vo Lusérn ma von Simm un Draitz Kamòundar o, un iz khent gihoazt "Tönle Bintarn" zoa zo gedénkha ummaz von pestn püachar von schraibar vo Slege Mario Rigoni Stern boda, in ditza puach, redet vodar alt zimbar zung un vodar hoachebene biane djar vorda daz Groaz Kriage bart bèksln allz.

Vo hërta dar prais, vor berda gebinnt, iz da goldane lint, a puam boda hatt hërta gehatt bèrt, nèt lai in da zimbar kultur ma in vil àndre kultúrn o: untar soine raisar hattma auzgemacht bichtege sachandarn un untar disan puam hâmda hërta gevuntet herbege di guatn sealn.

Azzarz nonet hatt getânt, soinda no zboa bochan zo maga nemmen toal atn prais 2022, di tækste mochan rivan in Kulturinstitut Lusérn vorda auz iz dar vraità 30 von herbestmânat.

E.v.K.

Loavan!

Domenica 11 settembre si è tenuta a Luserna la seconda edizione del "Zimbar Loaf", una gara di trail che ha portato nel nostro paese molti corridori che hanno potuto scegliere tra più percorsi con lunghezze e difficoltà diverse, per godersi i magnifici paesaggi intorno a Luserna.

Dòpo in groaz successo vo vert, haür o izta khent organizàrt dar "Zimbar Loaf", a gara vo gelóava in di beldar uminùm únsar lânt. Da zboate editzióng vo disar schümma manifestazióng izzese gehaltet an sunta pasàrt, atz uleve von setémbre, un hatt gesek nemmen toal vil apasionàrate von gântz Beleschlânt. Zoa azta hâm gemak nemmen toal alle di laüt boda hâm gebóllt, soinda khent gemacht drai percorsi. Dar earst und lengarste (47 km) hatt gehoaft "Lusérnar Zimbar Bill Trail" un hatt gemocht khemmen gerift in nèt mearar baz zen urn. 'Z soinda o gest dar "Lusérnar Zimbar Loaf Trail", lânt 27 km, un dar "Lusérnar Loaf von Famildje" gemacht vor famildje un khindar odar vor laüt boda hâm gebóllt nemmen toal ena zo macha di groazan khearn boma hatt gemacht mearar fadige baz vor dise 8 km. Daz schümma bèttar hatt sichar geholft auz zo macha khemmen an schümman tage vor di loavar un vor di lusérnar boda hâm gesek vo nâmp disa schümma manifestazióng. An groazan vorgèllz Gott mochtmen o khön dar "Pro Loco - Vor 'z Lânt" vo Lusérn un in vil volontàrdje boda soin gest in gântz tage ummar pa beldar zo stiana nâ in loavar.

Bar speràrn sichar alle ke dar "Zimbar Loaf" bart khemmen a traditzióng vor únsar lânt, asó azta hërta mearar laüt mang seng bi schümma 'z izta Lusérn un soi lântschaf.

An gruaz, Samuel Pedrazza

Eletto all'unanimità dalla Conferenza dei Sindaci di Luserna, Lavarone e Folgaria, Isacco Corradi è il nuovo Presidente della Magnifica Comunità degli Altipiani Cimbri.

An naüng Vorsítzar vor in Toalkamòu

Pittn gesétz n. 3 von 16 von prachant von djar 2006 izta khent augilekk dar Toalkamòu vodar Zimbar Hoachebene, a toalkamòu boda pintet Lusérn, Lavròu un Folgràit, drai lentar vo pèrge, drai lentar boda hâm gehatt un boda no hâm haüt zo tage opp un zua da gelâichege birtschaft, lentar boda arbatn vil pittn turismo un boda soin o gipuntet vo soinar stòrdja umbrómm, in an stroach, da únsar Zimbarzung iz khent geredet attà gântz hoachebene. Vor allz ditza iz bichte arbatn pittnândar, zoa zo maga vürtrang arbatn un prodjèkhte boda mang helvan alln un arbatn pittnândar billtz nèt muanen vorliarn daz schümma boda aniaglaz hatt ma untarstützanse zoa zo maga tünan hërta pezzar un mearar. 'Zsoina hërta mearar gepuntet, atz 19 von snittmânat, izzese gevuntet di Konferéntz von pürgarmaistar vo Lusérn, Lavròu

un Folgràit un hatt auzgemacht ke dar Isacco Corradi, pürgarmaistar vo Lavròu, bart soin dar naüge Vorsítzar von Toalkamòu in platz vodar Nicoletta Carbonari boden hatt vürgetrakk vor simm djar. Dar Isacco Corradi hatt âgiheft soi arbat atz 5 von herbestamânat - tage boma hatt gedénkht un gevairt di 50 djar vodar Autonomi vodar Sèlbartgerédjart Provintz vo Tria. Vor di arbat vor di djar boda bartn khemmen hattar sa giredet von dienst vor di laüt boma mocht haltn un stercharn attà únsar hoachebene, vodar arbat zo traga vür pittn toalkamòundar boda soin nâmp üs un vo vil àndre prodjèkhte vor alle di laüt un alle di lentar vodar zimbar hoachebene.

R.P.

